

INSPIRATIONSPUNKTER
[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

29. maj 2017
17/03231
UI-dep

**Talepapir – ULØ alm. del – samrådsspørgsmål J, vedr.
LAG-evaluering og reduktion af LAG-midler, stillet den 4.
april 2017 efter ønske fra Magnus Heunicke (S).**

Spørgsmål: Ministeren bedes redegøre for de evaluerede beskæftigelses-effekter af LAG-indsatsen 2007-2013 og i den sammenhæng vurdere, hvorvidt det var hensigtsmæssigt af regeringen at foretage en besparelse i LAG-midlerne fra 90,3 mio. kr. til 63 mio. kr. fra og med 2017 (svarende til 30 pct.) – vurderet i forhold til jobskabelse og tilflytning til landdistrikterne.

[Faktuel redegørelse om job-effekter i LAG-ordningen]

- Tak for et relevant spørgsmål.
- Det er vigtigt, at vi starter med en faktuel redegørelse for jobeffekterne af LAG-ordningen.
- Jeg vil gøre det relativt kort af to årsager. For det første, fordi jeg allerede har redegjort for de evaluerede beskæftigelseseffekter, da jeg oversendte evalueringen til udvalget den 3. februar 2017. Og for det andet, fordi Erhvervsstyrelsen har givet udvalget en teknisk gennemgang af evalueringen.
- Men hvad er tallene? I programperioden 2007-2013 blev der afsat over 650 mio. kr. til LAG'erne og evalueringen

viser, at der med LAG-midler er skabt 366 arbejdspladser netto i den 7-årige programperiode.

- Den jobskabelse svarer til forventningerne ved programmets start.
- Ud over de jobs, som LAG-indsatsen har skabt, så viser evalueringen en afledt effekt. Ekstra aktivitet skaber også omsætning og beskæftigelse for samarbejdspartnere og leverandører. Og hvis de job regnes med, viser evalueringen en bruttoeffekt på 651 jobs.
- LAG ordningen er dog væsentligt en ramme, der muliggør, at lokalt engagement og de mange frivillige kræfter kan realisere projekter og indsatser, der bidrager til levende lokalsamfund og udvikling.
- Hvis man udelukkende ser på beskæftigelseseffekten er LAG en relativ dyr ordning. Prisen per job skabt med LAG midler er ca. 750.000 kr. Til sammenligning er prisen 200.000 kr. per job skabt under EU's Regionalfond og Socialfond – opgjort efter samme metode.
- Center for Landdistriktsforskning har så udarbejdet en rapport, hvori det anføres, at prisen pr job er på ca. 100.000 kroner.
- Sådan som vi har forstået det hos os, har Center for Landdistriktsforskning målt effekten af LAG på grund-

lag af den generelle beskæftigelsesfremgang i de kommuner, hvor der er oprettet lokale aktionsgrupper. Men jeg tror godt man kan blive enige om herinde, at vækst og beskæftigelse som bekendt kan henføres til en række forskellige forhold, der ikke har noget med LAG ordningen at gøre.

- Den tidligere regering påtog sig et stort ansvar for at beskæftigelsen steg. Det gør den nuværende også. Det er svært at måle op, at fordi der er en LAG-ordning i en kommune, så er det årsagen til at beskæftigelsen er steget i den kommune. Men det er ligesom den måde, man blandt andet har regnet det ud på.
- Så vi må forholde os til, at med den metode, som regeringen har brugt, uanset om der har siddet den ene eller anden regering, har man regnet sig frem til de tal, som fremgår af effektmålingen. Den metode, som Center for Landdistriktsforskning har anvendt, kan ikke sammenlignes med de mere gængs anerkendte metoder for evaluering af sådanne programmer og det afledte resultat er derfor heller ikke er sammenligneligt med resultaterne fra de systematiske effektmålinger, der udarbejdes for strukturfondsindsatsen hhv. LAG indsatsen, hvor man følger den faktiske udvikling i deltagervirksomhederne sammenholdt med en kontrolgruppe.

- Men når det er sagt er der andre gode grunde til at støtte landdistriktsudviklingen via LAG ordningen. Jeg er selv meget positiv over for LAG-ordningen og jeg vil gerne rose og anerkende de mange frivillige, som gør en stor indsats for at skabe liv og sammenhold i landdistrikterne. Det gjorde jeg blandt andet, da jeg besøgte LAG Midt-Nordvestsjælland i april.
- Men jeg kan også godt forstå, at mange af de frivillige, som er i berøring med LAG synes, at det er et tungt system. De krav, som EU stiller for at undgå snyd, er nok relevante i nogle lande, men det er lidt ærgerligt at den hjælp vi kan give landdistrikternes ildsjæle via LAG skal være så tung i form af dokumentationskrav mv.
- Når eksempelvis en dansk kommune eller staten støtter lokale udviklingsinitiativer i landdistrikterne, så er de administrative krav ikke nær så snærende.
- I diskussionen om bevillinger til LAG bør man derfor ikke kun se på job-effekterne, men også overveje om LAG-programmet – med alle de restriktioner, som følger med – er den bedste form for støtte til landdistrikternes ildsjæle.

[Omprioritering nødvendig]

- Hvad er så udgangspunktet for den økonomiske diskussion vi har nu og som vi har haft et stykke tid?
- Det er, at den daværende V-regering sammen med de andre borgerlige partier lavede en aftale om en omprioritering af en del af LAG midlerne, fordi at LAG-indsatsen alene ikke kan løse de forskelligartede udfordringer, som landdistrikterne står over for. Det var man enige om fra de borgerlige partiers side.
- Det vil jeg gerne uddybe.
- I 2015, da blå blok fik flertal i Folketinget, så var der en række udfordringer i landdistrikterne – uanset politisk farve og det var ikke nogens skyld: Arbejdsløsheden var høj i visse landdistrikter og det kunne være svært at få solgt sin bolig. Samtidig var en række af de erhverv, der er centrale for landdistrikterne, udfordret.
- Evalueringen viser, at LAG'erne i gennemsnit har skabt 52 jobs om året netto – og 93 brutto. Det synes jeg er godt og fint – og der er en masse andre sideeffekter ved det - men det matcher ikke det potentielle tab af arbejdspladser, som Danmark stod over for, hvis landmændene ikke klarede gældskrisen, hvis flere mellemstore og store danske virksomheder flyttede produktionen til Polen, eller hvis turisterne ikke kom tilbage til Vestkysten. Det at vi havde et fantastisk turismeår sidste år har skabt flere

hundrede jobs og tusindevis på sigt.

- LAG'erne alene ville ikke have mulighed for at løse disse mere strukturelle udfordringer – og udfordringer i en større skala, som angik hele Danmark. Det er som at forsøge at bruge oliekanden til at skifte en bils motor. Det er vigtigt, at der er olie på bilen, men det er motoren, der driver bilen der ud af.

[Regeringens offensive landdistriktspolitik]

- Hvad har vi gjort i regeringen – også efter der er kommet ny regering til - og med DF?
- I 2015 kom udspillet om Vækst og udvikling i hele Danmark, der udgjorde fundamentet for at skabe en offensiv og sammenhængende strategi for at skabe vækst og gode muligheder for at leve og bo i hele Danmark.
- Udspillet har stor volumen og gennemslagskraft med sine mere end 120 initiativer og en forventet BNP-effekt på op mod 2,5 mia. kr.
- Strategien forbedrer vilkårene for de tre erhverv, der særligt bidrager til at fastholde og skabe arbejdspladser i landdistrikterne: Fødevarerhvervet, industrien og turismeerhvervet.

- Aftalen om landbrugs- og fødevarepakken i december 2015 sikrede omstilling og investeringer i landbruget. Det krævede en hård prioritering af midler blandt andet fra de lokale aktionsgrupper.
- For industrien har regeringen - sammen med et stort flertal i Folketinget - blandt andet fjernet den konkurrenceferringende PSO afgift. For virksomhederne skønnes den endelige besparelse at blive på 3,8 mia. kr. Og det er noget man kan mærke i alle landdistrikter.
- For turismeerhvervet har regeringen udarbejdet en national strategi med en række initiativer.
- Moderniseringen af planloven, som vi drøfter i Folketinget, vil give nye udviklingsmuligheder for både kommuner, virksomheder og borgere.
- Planloven vil give fx kystkommunerne mulighed for at udpege udviklingsområder i kystnærhedszonen, hvor der gives større adgang til at planlægge udviklingen af byer, landsbyer og virksomheder. Og der kommer mere fleksible rammer for brug af sommerhuse. Dertil vil den ny planlov lempe reglerne for overflødiggjorte bygninger samt reglerne for at udvide boliger og mindre virksomheder i landdistrikter.

- Infrastrukturen – fx i forhold til bredbånd er forbedret – og færgetaksterne til øerne er sat ned. Det understøtter både bosætning og erhvervsudvikling.
- Endelig har regeringen besluttet at udflytte knap 4.000 jobs til landdistrikterne.
- Det kalder jeg en offensiv landdistriktspolitik, der skal skabe vækst og udvikling i hele Danmark.

[Det går bedre]

- Så er spørgsmålet: Virker det så?
- Ser vi på ”krydse-af-listen”, så har regeringen gennemført over halvdelen af initiativerne i Vækst og udvikling i hele Danmark. Og inden vi går på sommerferien, venter jeg at vi når at gennemføre tre fjerdele af de 120 initiativer.
- De tidligere landdistriktsredegørelser viste at væksten var ujævnt fordelt mellem land og by i en årrække. Det økonomiske opsving kom ikke automatisk landdistrikterne til gode. Det kræver en aktiv politisk indsats.
- Den Regional- og Landdistriktspolitiske redegørelse, som vi drøftede med udvalget den 4. maj 2017, viser, at det nu går fremad i landdistrikterne. Beskæftigelsen stiger i de fleste kommuner. Der er en stigning i antallet af

solgte boliger i landdistrikterne. Og befolkningen er begyndt at vokse i de fleste kommuner.

- Jeg synes godt jeg kan konkludere, at vi er på rette vej. Det går bedre i alle dele af Danmark.
- Men det er ikke nok. Vi skal ikke stoppe her. Vi vil løbende tage initiativer, der fastholder fokus på at skabe jobs i landdistrikterne. Det har høj prioritet.
- Så var omprioriteringen af LAG-midlerne i 2015 hensigtsmæssig – som udvalget spørger om - når man ser på, hvad LAG-evalueringen siger om jobskabelsen og tilflytningen til landdistrikterne?
- Set ud fra de nøgne tal er det et - JA! Fordi det er gået bedre og den prioritering vi har foretaget i fællesskab har virket. Det betyder ikke, at LAG-indsatsen ikke har været god, positiv, konstruktiv og har betydet noget - men i det konkrete spørgsmål har omprioriteringen hjulpet. Det har bidraget til en større omstilling i landdistriktspolitikken – et motorskift - der kan sikre positiv udvikling på landet i langt større skala end LAG'erne nogensinde ville have mulighed for med de redskaber, der var til rådighed.
- Det glæder mig også at se, at der er brede politiske aftaler om mange af de initiativer, der indgår i Vækst og udvikling i hele Danmark. Lige nu så sidder vi og diskute-

rer – også med Socialdemokraterne - hele planlovsudformningen. Og det understreger for mig, at der i Folketinget er bred vilje til at prioritere vækst og udvikling i hele Danmark.